

УТВЪРДИЛ:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет по славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

СЛС	1	1	0	1	0	5	2	1
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

Д	3	4	5
---	---	---	---

(код и наименование) История на украинската литература – IV част

Преподавател: гл. ас. д-р Владимир Николов Колев

Асистент: гл. ас. д-р Владимир Николов Колев

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	60
	Семинарни упражнения	60
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		120
Извънаудиторна заетост	Реферат	10
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект (курсова работа)	60
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	80
Обща извънаудиторна заетост		150
ОБЩА ЗАЕТОСТ		270
Кредити аудиторна заетост		4
Кредити извънаудиторна заетост		5
ОБЩО ЕКСТ		9

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20%
2.	Гестова проверка/ колоквиум	20%
3.	Изпит (с представяне на курсова работа)	60%
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Анотация на учебната дисциплина:

Лекциите и семинарните упражнения по история на украинската литература – IV част са предназначени за студентите от четвърти курс, специалност „Славянска филология“, профил „Украинистика“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Обучението се състои през осми (летен) семестър.

Задачите на предмета са да запознае студентите подробно с особеностите развитието на новата украинска литература, като в процеса на работа се обърне и специално внимание на културно-историческата обстановка, както и на комуникацията на другите изкуства с литературата. В учебната програма е залегнал период, който обхваща темата за Втората световна война и всички литературни процеси, които я оформят като самостоятелен етап в развитието на украинската литература, бунтът на т.нар. шестдесетници, навлизането и установяването на Постмодернизма от 80-те и 90-те години като начин за преосмисляне на социалистическото минало и завършва с темата за Руската инвазия в Украйна от 2014 г. Обръща се сериозно внимание на развитието на украинската литература в емиграция (в Полша, Чехия, Франция и САЩ), формирането на литературни и творчески кръгове, групи и организации.

В програмата е заложен и въпросът за развитието на литературните и културологичните отношения между украинското и българското национално творчество.

Развитието на украинската литература се разглежда и на фона на дискусиите при формирането на философската и естетическа мисъл.

Включена е обширна библиография както на разглежданите автори и техните произведения, така и на най-значимите изследвания върху литературния процес и върху творчеството на отделни автори от Украйна и България, а така също и от диаспорната литература.

Към лекционния и семинарния курс като формиращ крайната оценка елемент е включена и курсова работа на всеки от студентите.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

--

Предварителни изисквания:

Като част от четирисеместриалното обучение по история на украинската литература за пълноценната подготовка на студентите са наложителни добри познания от първата, втората и третата част на курса.

Изискванията за средно ниво на владеене на украински език и начални познания върху украинските исторически и културни реалии и тук са от ключово значение за осмислянето на материала, залегнал в часовете по лекции и семинарни занятия.

Наред с това студентът трябва да притежава умения за анализ на текст с оглед на курсовата работа, включена при формирането на крайната оценка заедно с изпита.

Очаквани резултати:

След курса по история на украинската литература – четвърта част студентите ще са запознати в детайли с особеностите при развитието на украинската литература от Втората световна война до наши дни, ще са наясно с културно-историческата обстановка, спецификите в украинската творческа мисъл, както и с комуникацията на другите изкуства с украинската литература.

Студентите от профил „Украинистика“ следва да познават общите черти в развитието на литературните, философските и културологичните отношения между украинското, българското и световното творчество, а също и тенденциите при формирането на естетическата мисъл от XX век до днес.

Учебно съдържание

Лекции

№	Тема:	Хорариум
1.	Борбата за независимост на Украйна и усещането за Втората световна война. Поетите от „Пражката школа“ Евген Маланюк, Олена Телига, Олег Олжич, Оксана Лятуринска. Сюрреализмът на Богдан Игор Антонич.	4
2.	Олександр Довженко. Житейски и творчески път – между авангарда и социалистическия реализъм. Особенности на киноповестта като жанр	4
3.	Юрий Яновски. Неоромантична новелистика. Преплитане на натурализъм и сюрреализъм в творчеството му. Романите му „Конници“, „Четири саби“ и „Жива вода“	4
4.	Володимир Сосюра. Характеристика на поетическата образност, тематични и стилистични доминанти. Значението на автобиографичния му роман „Трета рода“ за литературната историография	4

5.	Михайло Стелмах. Житейски и творчески път. Доминанти в „Правда і кривда“, история на публикуването на романа. Проблеми и мотиви в романа „Четири брода“	4
6.	Олес Гончар. Житейски и творчески път. Романът „Знаменосци“ и полемиката около изобразяването на Червената армия. Рамки на моралното и аморалното в социалистическото общество в романа „Храмът“	4
7.	Павло Загребелни. Творчески път на писателя. Конфликти и характери в корпусите на историческите му романи. Историзъм и фикция в романа „Роксолана“. Начало на трилъра в украинската литература в романа „Неуловимия Лукас“	4
8.	Обща характеристика в развитието на белетристиката и лириката от 60-те и 70-те години на ХХ век. Шестдесетничество	4
9.	Лина Костенко. Житейски и творчески път. Лирични, белетристични и лиро-епични модели. Дмитро Павличко. Житейски и творчески път. Сонети, рубаи, медитации сб. „Любов и ненавист“ до сб. „Псалми на покаянието“	4
10.	Погромът над украинското шестдесетничество в творчеството и личните съдби на Васил Симоненко и Васил Стус	4
11.	Иван Драч – пътят от поемата феерия „Нож в слънцето“ до поемата „Чернобилска мадона“. Сценарият „Извор за жадните“. Проза на украинските шестдесетници. Григир Тютюнник и неговата новелистика.	4
12.	Украинската емигрантска литература от края на 60-те, 70-те и 80-те години на ХХ век. Ню-йоркска група. Особенности в поетическото творчество на Богдан Бойчук. Проблеми и мотиви в творчеството на Богдан Рубчак. Поетическото, драматургичното и белетристичното наследство на Вира Вовк. Карнавалност и карнавализация в сборника „Карнавал“	4
13.	Начало на постмодернизма в украинската литература. Творческата група „Бу–Ба–Бу“. Юрий Андрухович. Водещи мотиви в романите и есеистиката му. Оксана Забужко и характерни черти на женските образи в творчеството ѝ. Особенности в поетиката на романа „Полеви изследвания на украинския секс“. Особенности в митотворчеството при Юрий Винничук	4
14.	Литературата и войната – естетически нагласи и търсения при писателите след 2014 г. Драмата „Хлебно примирие“ на Сергей Жадан.	4
15.	Развитие на творческата мисъл от 90-те години на ХХ и	4

	първото десетилетие на ХХІ в. Времето за действителната реабилитация на репресираната интелигенция. Отражение на Руско-украинската война в литературата след 2014 г.	
--	--	--

Семинарни занятия

№	Тема:	Хорариум
1.	Пражка школа. Олег Олжич (1907-1944) – стихотворенията „Посвещения“ и „Археология“. Олена Телига (1906-1942) – стихотворенията „На съвременниците“ и „На мъжагите“. Евген Маланюк (1900-1944) – образите на Степната Елада, стилът и стилоса в ранното му творчество; Ню-йоркски период	4
2.	Олександър Довженко (1894-1956). Киноповестите „Земя“ и „Омайната Десна“, „Повест за пламенните лета“ и „Украйна в пламъци“	4
3.	Юрий Яновски (1902-1954). Романът „Четири саби“ като епопея на Революцията и на самотата	4
4.	Володимир Сосюра (1898-1965) Поемата „Червена зима“; стихотворението „Любїть Україну“ („Обичайте Украйна“) и поемата „Мазепа“	4
5.	Темата за ужаса на Втората световна война. Михайло Стелмах (1912-1983) и романът „Правда и кривда“ и Олес Гончар (1918-1995) и трилогията му „Знаменосци“	4
6.	Проблемът за социалистическото общество и неговите етични възгледи. Олес Гончар (1918-1995) с романа „Храмът“ и Михайло Стелмах и романа му „Четири брода“	4
7.	Павло Загребелни (1924-2009). Структура, мотиви и проблеми в романите „Роксолана“, „Аз, Богдан“, „Неуловимия Лукас“	4
8.	Лина Костенко (1930-). Стихотворения – „Върви животът и то без коректури...“, „Пасторал от ХХ век“. Романът в стихове „Маруся Чурай“. Есеистичната книга „Записки на украинския ненормалник“	4
10.	Дмитро Павличко (1929-2023). Стихотворения от стихосбирката „Любов и ненавист“. Иван Драч (1936-2018). Стихотворенията „Балада за слънчогледа“, „Крила“. Поемата „Чернобилска Мадона“	4
11.	Васил Симоненко (1935-1963). Стихотворенията „Дядото умря“ и „Къде сте вий сега, на народа ми мъчителі?“. Григир Тютюнник (1931-1980). Разказите „Разпъване“, „Синът пристигна“; новелата „Три кукувици с поклон“	4

12.	Ню-йоркска група. Богдан Бойчук (1927-). Цикълът „Молитви“. Богдан Рубчак (1935-). Стихотворенията „Ковач“ и „Отчупи се от слънцето парче голямо“. Вира Вовк (1926-2023). Сборникът новелистични разкази „Карнавал“	4
13.	Постмодернистични тенденции в украинската литература от 90-те години на ХХ и началото на ХХІ век. Поезията на група Бу-Ба-Бу. Юрий Андрухович (1960-). Романът „Московиада“	4
14.	Оксана Забужко и травмираната постерна идентичност в романа „Полеви изследвания на украинския секс“. Сексуалността и съветското ъндърграунд общество в повестта „Девици на нощта“	4
15.	Предчувствието за настъпващата армия на злото в пиесата „Хлебно премирие“	4

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Литературното развитие в Украйна през 40-те и 50-те години на ХХ век. Литературата в условията на социалистическия реализъм и Втората световна война
2.	Литература на първата украинска емигрантска вълна. Поетите от „Пражката школа“ Олена Телига, Олег Олжич и Евгений Маланюк
3.	Литература от украинските земи в Полша. Богдан Игор Антонич
4.	Олександр Довженко. Житейски и творчески път. Особенности на киноповестта като жанр
5.	Юрий Яновски. Житейски и творчески път. Романистика и новелистика.
6.	Обща характеристика в развитието на белетристиката от 60-те и 70-те години на ХХ век
7.	Обща характеристика в развитието на поезията от 60-те и 70-те години на ХХ век
8.	Михайло Стелмах. Житейски и творчески път.
9.	Олес Гончар. Житейски и творчески път. Романът „Знаменосци“ и полемиката около него
10.	Олес Гончар. Житейски и творчески път. Изобразяване на моралното и аморалното в социалистическото общество в романа „Храмът“
11.	Павло Загребелни. Творчески път на писателя. Конфликти и характери в корпусите на историческите му романи
12.	Лина Костенко. Житейски и творчески път. Лирични, белетристични и лиро-епични модели
13.	Дмитро Павличко. Житейски и творчески път. Сонети, рубаи, медитации
14.	Иван Драч. Житейски и творчески път. Поезия и лиро-епически произведения
15.	Григор Тютюнник. Житейски и творчески път. Разкази и новели

16.	Українська емігрантська література от края на 60-те, 70-те и 80-те години на ХХ век. Ню-йоркська група. Основни представители и характеристики
17.	Обща характеристика в развитието на поезията от 80-те и 90-те години на ХХ век. Групата „Бу-Ба-Бу“
18.	Обща характеристика в развитието на белетристиката от 90-те години на ХХ век
19.	Юрий Андрухович и началото на неоавангардната поезия и проза в украинската литература
20.	Оксана Забужко. Естетически и психологически измерения на травматичното
21.	Юрий Винничук. Творчески търсения и експерименти
22.	Сергий Жадан – между пьнк естетиката и гражданската съпротива в литературата

Библиография

Основна:

Исторія української літератури. Т.2. Київ, 1987.

Празька літературна школа: Ліричні та епічні твори. Донецьк: Східний видавничий дім, 2008.

Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Т. I, II, III. К.: Рось, 1994.

Хрестоматія української літератури ХХ століття. Нью-Йорк: ВШР при УККА, 1997.

Бернадська, Н. *Українська література ХХ ст.* К.: Знання – прес, 2002.

Гундорова, Т. *Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм*. Київ: Критика, 2013.

Ковалів, Ю. *Історія української літератури кінець ХІХ – початок ХХІ ст.* У трьох томах. Т. III. У сподіваннях і трагічних зламах. К.: Академія, 2014.

Тарнашинська, Л. *Українське шістдесятництво. Профілі на тлі покоління*. Київ: Смолоскип, 2019.

Андрухович, Ю. *Московиада*. София: Парадокс, 2009.

Винничук, Ю. *Діви ночі*. Київ: Фоліо, 2016.

Вовк, В. *Карнавал – Carnaval*. Rio de Janeiro: Brasileira de artes graficas, 1986.

Гончар, О. *Храмът*. София: Народна култура, 1988.

Гончар, О. *Знаменосци*. София: Народна култура, 1956.

Дзюба, І. *Чорний романтик. Сергій Жадан*. Київ: Либідь, 2017.

Довженко, О. *Вибране*. Київ: Школа, 2008.

Драч, І. *Протуберанси на сърцето*. София, 1984.

Жадан, С. *Хлібне перемир'я*. Чернівці: Meridian Czernowitz, 2020.

Забужко, О. *Полеви изследвания на украинския секс*. София: Факел/Изток–Запад, 2004.

Загребельний, П. *Твори в шести томах*. Київ: Дніпро, 1980.

Загребельни, П. *Роксолана*. София: Народна култура, 1984.

Клен, Ю. *Вибрані твори. Поезія. Спогади. Листи*. Дрогобич: Каменяр, 2003.
 Кононенко, П.П. *Українська література. Проблеми розвитку*. К.: Либідь, 1994.
 Костенко, Олес, Симоненко, Стус, В. *Поезія*. Київ: Наукова думка, 1998.
 Насенко, М. *Художня українська література. Від міфів до модерної реальності*. К.: Просвіта, 2008.
 Неборак, В. *Введення в Бу-Ба-Бу*. Львів: Піраміда, 2015.
 Павличко, Д. *Правда кличе*. Київ: Веселка, 1995.
 Семенюк, Г. *Українська література*. К.: Освіта, 2002.
 Симоненко, В. *У твоєму імені живу*. Київ: Веселка, 2003.
 Стелмах, М. *Четирите брода*. Софія: Народна култура, 1981.
 Стелмах, М. *Правда и кривда*. Софія: Народна култура, 1963.
 Тютюнник, Г. *Светлина далеч в степта: повести и разкази*. Софія: Народна младеж, 1985.
 Яновський, Ю. *Чотири шаблі*. Київ: Дніпро, 1990.

Допълнителна:

Писатели на народите на Съветския съюз. Енциклопедичен справочник. С.: Д-р Петър Берон, 1989. [Автор на статиите за украинските автори – Л. Терзийска.]
Славянските литератури в България. Проблеми на рецепцията. – под ред. на Б. Ничев и др. С.: УИ Климент Охридски, 1988.
Преводна рецепция на европейските литератури. Т. IV. Славянски литератури. С.: Марин Дринов, 2002.
 Андрухович, Ю. *Московиада*. Ивано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.
 Гончар, О. *Твори у 12 томах*. Київ: Наукова думка, 2001–2009.
 Драч, І. *Вибрані твори в двох томах*. Київ, 1986.
 Загребелни, П. *Лъвско сърце*. Софія: Партиздат, 1982.
 Колев, В. *Застиналото време във филмите на Олександър Довженко* – В: сб. *Време и история в славянските езици, литератури и култури*. Сборник с доклади от Единадесетите национални славистични четения 19-21 април 2012. Том II. Литературознание и фолклор. Софія: УИ Св. Климент Охридски, 2012, с. 251-255.
 Колев, В. *Текстът в киното* – В: *Litera et Lingua*, зимен брой, 2010 <<http://slav.uni-sofia.bg/liljournal/index.php/bg/issues/winter2010>>
 Колев, В. *Довженковият карнавал и мястото на маргиналният човек след него* – В: алм. *Българска украинистика*, брой: 2, 2012, с. 21–40 <<http://www.bgukrainistika.com/widgets/Filemanager/uploads/anon/ALMANAH2.pdf>>
 Костенко, Л. *Річка Геракліта*. Київ: Либідь, 2011.
 Тютюнник, Г. *Синът пристигна*. – В: *Факел*. 5-1981. С.169-182.
 Тютюнник, Г. *Облога. Вибрані твори*. Київ: Пульсари, 2004.
 Тютюнник, Г. *На месечина*. Софія: Партиздат, 1986.
 Тютюнник, Г. *Равнец*. Пловдив: Христо Г. Данов, 1980.
 Сливински, О., В. Колев. „Окървавената епопея“: украинската култура между националната идентичност, космополитизма и краха на

ценности сред тоталитарните идеологии. – В: Неделчев, М., М. Влашки, М. Григорова, В. Начева, О. Сливински, В. Колев. „Светът от вчера“ – видян през катастрофата от 1939 г. София: ИЦ „Боян Пенев“, 2023, с. 246–356.

Стельмах, М. *Вибрані твори*. Київ: Сакцент плюс, 2005.

Дата: 16.05.2024 г.

Съставил: _____
(гл.ас. д-р Владимир Колев)

Учебната програма е приета с протокол № 6 на ФС на ФСлФ от 11.06.2024 г.